

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
SRBSKO	3
(OBNOVENÍ JEDNÁNÍ O STABILIZAČNÍ A ASOCIAČNÍ DOHODĚ)	3
OTEVŘENÍ NOVÝCH KAPITOL PŘÍSTUPOVÝCH ROZHOVORŮ S CHORVATSKEM A TURECKEM	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
POSÍLENÍ EVROPSKÉ POLITIKY SOUSEDSTVÍ	5
EU A POLITIKA VŮČI PALESTINĚ	7
EU A MEZINÁRODNÍ SMLOUVA O OBCHODU SE ZBRANĚMI	8
SUMMIT EU-JAPONSKO	9
SUMMIT EU-BRAZÍLIE	10
SPOLEČNÝ POSTOJ EU VŮČI KUBĚ	11
SUMMIT EU-UKRAJINA	12
PRIORITY PORTUGALSKA V OBLASTI SZBP	12
DOKUMENTY SZBP EU	14

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

SRBSKO

(OBNOVENÍ JEDNÁNÍ O STABILIZAČNÍ A ASOCIAČNÍ DOHODĚ)

Pozadí

- V květnu 2006 rozhodla Unie o zastavení jednání se Srbskem o Stabilizační a asociační dohodě (SAD), vzhledem k tomu, že Srbsko neplnilo unijní podmínku plné spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY).
- V únoru 2007 proběhla v Radě složitá diskuse k další politice EU vůči Srbsku. Členské státy se především nedokázaly shodnout na jasném vymezení podmínek pro znovuzahájení jednání o SAD (nakolik trvat na „plné spolupráci s ICTY“). Rada nakonec přijala kompromisní text závěrů, ve kterých **„přivítala připravenost Komise obnovit jednání o SAD s novou vládou v Bělehradě, v případě že tato prokáže jasný závazek k plné spolupráci s ICTY a za tím účelem přijme konkrétní a účinná opatření.“**
- 31. května 2007 byl v Bosně a Hercegovině při společné akci srbské a bosensko-srbské policie zadržen Zdravko Tolimir, někdejší spolupracovník Ratka Mladiče, který je rovněž ICTY obviněn ze spáchání válečných zločinů během občanské války v letech 1992-1995. Hned následující den bylo Tolimirovo zatčení oceněno Angelou Merkelovou a Olli Rehnem na jejich společném setkání se srbským prezidentem Tadičem.

Aktuálně

Dopadení Zdravko Tolimira přivítala i vrchní žalobkyně ICTY Carla del Ponte. Po návratu ze své návštěvy Bělehradu pak konstatovala zlepšení spolupráce Srbska s ICTY (ve stejném duchu informovala 18.6. i Radu bezpečnosti OSN). Na základě hodnocení Carly del Ponte mohla Evropská komise přistoupit k obnovení jednání o SAD. První kolo jednání se uskutečnilo 13.6.

K obnovení jednání měla Komise mandát vyplývající z výše citovaných závěrů Rady z února 2007. **I nadále však platí, a potvrdila to též Rada na svém zasedání 18.6., že pro uzavření této dohody bude zapotřebí „plné spolupráce Srbska s ICTY“.** Plnou spolupráci musí konstatovat vrchní žalobkyně ICTY – a ta tak jistě neučiní dříve, než bude dopaden a soudu vydán Ratko Mladič.

Po technické stránce by jednání o SAD mohla být dokončena během několika měsíců, nejpozději pak do konce roku 2007. V případě, že se srbské vládě nepodaří do této doby dopadnout generála Mladiče, EU bude opět stát před složitým politickým rozhodnutím. Zda v zájmu integrace Srbska slevit ze svých požadavků na spolupráci s ICTY nebo zda setrvat na přísném postoji.

Srbsko se netají svými ambicemi, že v roce 2008 by mohlo získat status kandidáta na členství v EU, do roku 2011 by pak chtělo splnit všechny přístupové podmínky.

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

OTEVŘENÍ NOVÝCH KAPITOL PŘÍSTUPOVÝCH ROZHOVORŮ S CHORVATSKEM A TURECKEM

Pozadí

Přístupové rozhovory mezi EU a Chorvatskem a Tureckem byly společně zahájeny 3. října 2005. Stejnou rychlostí však postupovaly jen několik prvních měsíců, než Kypr začal jednání s Tureckem z politických důvodů aktivně blokovat. Rozhodnutím Rady v prosinci 2006 pak byla jednání s Tureckem pozastavena v osmi kapitolách (volný pohyb zboží, svoboda poskytování služeb, finanční služby, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov, doprava, celní unie, vnější vztahy), vzhledem k tomu že Turecko nesplnilo závazky vyplývající z protokolu k Ankarské dohodě. Dokud tyto závazky (otevření přístavů a letišť pro kyperské lodě a letadla) nesplní, nemůže být otevřena žádná z výše zmíněných osmi kapitol, ani uzavřena žádná z kapitol ostatních.

S Chorvatskem bylo doposud otevřeno šest kapitol a z toho dvě uzavřeny (Věda a výzkum, Vzdělání a kultura) S Tureckem byly doposud otevřeny pouze dvě kapitoly a z toho jedna uzavřena (Věda a výzkum).

Aktuálně

26. června 2007 byly na přístupové konferenci otevřeny další vyjednávací kapitoly. S Chorvatskem se jedná o šest kapitol (Svoboda poskytování služeb, Právo společností, Finanční služby, Informační společnost a média, Statistika, Finanční kontrola) zatímco s Tureckem byly otevřeny pouze dvě (Statistika, Finanční kontrola). Německé předsednictví původně předpokládalo ještě otevření kapitoly „Hospodářská a měnová unie“, nicméně tento krok zablokovala Francie (technické důvody, potřeba další analýzy). Ze strany nové administrativy prezidenta Sarkozyho se jedná o jasný signál ohledně jejího postoje k Turecku jako kandidátskému státu.

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

POSÍLENÍ EVROPSKÉ POLITIKY SOUSEDSTVÍ

Popis problematiky

V prosinci 2006 předložila Evropská komise hodnotící zprávu k Evropské politice sousedství (EPS) jako celku a dále hodnocení implementace akčních plánů pro jednotlivé země (viz dok [16371/06](#)). Hlavním sdělením dokumentu je, že ačkoli u všech zemí lze hovořit o jistém pokroku, chudoba a nezaměstnanost, smíšená hospodářská výkonnost, korupce a slabá správa věcí veřejných zůstávají závažnými problémy. Znepokojivé jsou také přetrvávající konflikty v oblasti Jižního Kavkazu a na Blízkém východě. Rizikem těchto problémů je, že mohou vyvolat významné vedlejší účinky pro EU, jako je například nedovolené přistěhovalectví, nespolehlivé dodávky energie, zhoršení životního prostředí a terorismus. Výstupem sdělení Komise je, že EPS by měla být posílena, zejména v oblasti obchodu a investic, mobility a řízené migrace, mezilidské výměny a dále i v oblastech politické a regionální spolupráce.

V průběhu první poloviny roku 2007 vypracovala Evropská komise řadu *non-paperů* podrobně rozvádějících jednotlivé priority prosincového sdělení (*Black Sea Synergy, Economic integration, Thematic Dimension, Human Dimension of the ENP, Facilitating Mobility*). Debatu o posílení EPS také aktivně iniciovalo německé předsednictví, s výhledem přijetí jím vypracované zprávy (dok. [10874/07](#)) a následně též závěrů Radou (18.6.) a jejich potvrzení Evropskou radou (21-22.2.).

Jednání v institucích EU

Rada jednala o Evropské politice sousedství v 18.6. 2007. Posílení této politiky vymezila ve svých závěrech (dok. [11016/07](#)) v několika bodech:

- Hlubší hospodářská integrace: by měla být realizována uzavíráním dohod o volném obchodu se zeměmi EPS, jakmile tyto vstoupí do WTO. Jistým modelem pro smluvní vztahy by mohla být posílená dohoda nyní vyjednávaná s Ukrajinou.
- byl zdůrazněn význam rozšíření Globálního přístupu k migraci i na sousedící východní a jiho-východní regiony. Měly by být zváženy další možnosti usnadnění pohybu určitých skupin osob ze zemí EPS do EU, zejména pokud by jejich cesta souvisela s akcemi v rámci EPS.
- Arménie, Ázerbajdžán a Gruzie budou koordinovat své zahraniční politiky s prohlášeními a společnými postoji přijatými EU v rámci SZBP (podobný model mají země západního Balkánu). Výhledově by se k této iniciativě mohli připojit i středomořští sousedi EU.
- Dále se bude rozvíjet iniciativa Černomořské synergie (viz Sdělení Komise z dubna 2007 – dok. [8478/07](#)), která by měla být obdobou Severní dimenze (iniciativa se týká zemí širšího černomořského regionu – Řecka, Rumunsko, Bulharsko, Moldávie, Ukrajina, Rusko, Gruzie, Arménie, Ázerbajdžán a Turecko).

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Úsilí Gruzie o zjednodušení vízového styku

Se začátkem uplatňování Dohody o zjednodušení vízového styku mezi EU a Ruskou federací (od 1.6. 2007). Gruzie poukazuje na to, že občané z regionů Abcházie a Jižní Osetie, kteří mají ruské pasy, budou mít nyní snazší přístup k evropským vízům, než ostatní občané Gruzie. Tím je dále podkopávána autorita oficiální gruzínské vlády v regionech, kde téměř žádnou faktickou autoritu nemá (byť formálně nad nimi má plnou svrchovanost).

Gruzie usiluje o zjednodušení vízového styku s EU, přičemž logicky argumentuje tím, že „vytvoření dialogu o pohybu osob včetně otázek spojených s vízy a readmisí.“ je součástí Akčního plánu EPS (přijat v říjnu 2006). Gruzie se také odvolává na Unii opakovaně vyjádřenou podporu Gruzii při řešení zamrzlých konfliktů na jejím území. Současná vízová diskrepance pak gruzínské vládě situaci jen komplikuje.

Evropská komise se ve svém prosincové Sdělení poměrně vstřícně postavila k možnosti rozšíření zjednodušených vízových režimů pro všechny země EPS:

- **„S ohledem na potřebu vyrovnaného přístupu a na základě dialogu o migraci a otázkách víz uvedených v akčních plánech EPS by Unie měla být ochotna vstoupit do jednání o zpětném přebírání osob a usnadnění udělování víz s každou sousední zemí s účinným akčním plánem, jakmile budou splněny náležitě předpoklady¹.“**

Výše zmíněné závěry Rady se k této možnosti stavějí spíše rezervovaně, když snazší dostupnost víz spojují s „**určitými kategoriemi osob ze zemí EPS, zejména pokud by se jednalo o jejich účast na akcích souvisejících s EPS.**“

Rada se na svém zasedání 18.6. zabývala i paradoxní situací gruzínské vlády a shodla se na nutnosti nalézt vhodné řešení (o kterém se nyní diskutuje v pracovních skupinách Rady). Tímto řešením však s největší pravděpodobností nebude uzavření odpovídající vízové dohody s Gruzii, protože tomu se řada členských států brání (zejm. Portugalsko, Španělsko, Francie, Belgie či Rakousko).

¹ Těmito předpoklady se rozumí spolupráce v oblasti nelegální migrace, boj proti obchodování a pašování lidí, účinná správa hranic, dohody o zpětném přebírání osob, účinná implementace těchto dohod, přiměřené zpracování žádostí pro mezinárodní ochranu a azyl (Sdělení Komise o posílení EPS, s. 6.)

EU A POLITIKA VŮČI PALESTINĚ

Popis problematiky

Poté, co v březnu 2006 sestavil Hamás jednobarevnou vládu, přičemž zároveň odmítl přistoupit na podmínky Kvartetu², byla palestinské vládě pozastavena mezinárodní hospodářská pomoc. EU, jakožto největší dárce, pozastavila palestinské vládě svoji finanční pomoc (500 mil. Eur ročně), resp. přesměrovala ji na pomoc rozvojovou a humanitární, která se realizuje nepřímou (bez zprostředkování vlády). Vzhledem k tomu, že přímé platby palestinské vládě pozastavil též Izrael, Hamásem zformovaná vláda se dostala do vážných problémů s financováním samotného chodu Palestinské samosprávy. Ve svých závěrech z 23.4. 2007 Rada EU reagovala na doplnění vlády o několik ministrů z Fatáhu či bezpartijních. Zdůraznila, že „EU je připravena spolupracovat a obnovit přímou finanční pomoc palestinské vládě, jejíž politika a aktivity zohledňují požadavky Kvartetu. V tomto kontextu bude podrobně monitorovat politiku a aktivity Vlády národní jednoty. Bude spolupracovat s těmi ministry vlády, kteří přijímají tyto principy.“

Dlouhodobý konflikt mezi Hamásem a Fatáhem vyústil v půli června v obsazení pásma Gazy vojenskými silami Hamásu. Prezident Abbás na tuto situaci reagoval odvoláním vlády a jmenováním vlády provizorní (v čele s nestrannickým premiérem Salámem Fajadem). Hamás tento krok označuje za nelegální, nová vláda pak nemá šanci být potvrzena parlamentem, kde má Hamás stále jasnou většinu.

Jednání v institucích EU

Aktuálním vývojem na palestinských územích se zabývala Rada 18.6. 2007. Ve svých závěrech odsoudila puč hamásovských milicí v Gaze a podpořila prezidenta Abbáse a jím učiněné kroky (vyhlášení výjimečného stavu a jmenování nové „provizorní“ vlády). Tato podpora bude mít podobu několika konkrétních kroků:

- budou normalizovány vztahy mezi EU a Palestinskou samosprávou, včetně obnovení přímých plateb do jejího rozpočtu.
- Bude pokračovat podpora palestinské policii prostřednictvím mise EUPOL COPPS.
- Bude pokračovat pomocná hraniční mise EUBAM Rafáh.
- Zintenzívní se úsilí v budování palestinských institucí.

Další předpokládaný vývoj

Současná situace na palestinských územích není daleka občanské válce mezi dvěma hlavními politickými skupinami – Fatáhem a Hamásem – které disponují vlastními ozbrojenými složkami. EU nyní nezbyvá než důrazně podporovat tábor prezidenta Abbáse – a to zejména finančně. Důležité je utlumit ozbrojené střety, které znemožňují přísun humanitární pomoci do Palestiny. Nejschůdnějším řešením současné situace by pak bylo vyvolání předčasných voleb, které by přivedly do čela Palestinské samosprávy vládu ochotnou pokračovat v mírovém procesu.

² 1) Hamás se musí vzdát ozbrojeného boje, 2) Hamás musí uznat Izrael, 3) Hamás musí přistoupit na cestovní plán jako na východisko pro další jednání.

EU A MEZINÁRODNÍ SMLOUVA O OBCHODU SE ZBRANĚMI

Popis problematiky

29. října 2006 přijal První výbor Valného shromáždění OSN návrh rezoluce k zahájení práce na Smlouvě o obchodu se zbraněmi. Pro schválení tohoto návrhu hlasovalo ve výboru 139 zemí (včetně všech zemí EU), Spojení státy americké byly proti.

Konečnou [rezoluci](#) přijalo Valné shromáždění 9. prosince 2006, jejími předkladateli byli Argentina, Austrálie, Kostarika, Finsko, Japonsko, Keňa a Velká Británie. Pro hlasovalo 159 zemí. Rezoluce vyzvala generálního tajemníka OSN, aby:

- Zmapoval představy členských států o proveditelnosti, rozsahu a parametrech souhrnném, právně závazném nástroji vytvářejícím společné mezinárodní standardy pro export, import a přepravu konvenčních zbraní a aby v dané věci předložil zprávu 62. Valnému Shromáždění (2007-2008).
- Vytvořil skupinu vládních expertů (s rovnoměrným geografickým zastoupením), která by na základě zprávy generálního tajemníka 62. Valnému shromáždění v roce 2008 zanalyzovala proveditelnost, rozsah a parametry tohoto nástroje. Zprávu od této expertní skupiny předloží generální tajemník OSN 63. Valnému shromáždění (2008-2009).

Jednání v institucích EU

O problematice mezinárodní právně závazné smlouvy o obchodu s konvenčními zbraněmi jednala Rada ministrů 18.6. 2007. Ve svých [závěrech](#) Rada:

- Přivítala zahájení práce na univerzální, právně závazné Smlouvě o obchodu se zbraněmi.
- Zdůraznila význam spolupráce s dalšími státy a regionálními organizacemi při procesu vytváření a prosazování Smlouvy o obchodu se zbraněmi. Vytvoření souhrnného právně závazného nástroje určujícího společné standardy pro vývozy, dovozy a přepravu konvenčních zbraní by bylo významným příspěvkem do boje proti nežádoucímu a nezodpovědnému šíření těchto zbraní.

Další předpokládaný vývoj

Základní časový rámec vymezený rezolucí Valného shromáždění předpokládá, že 63. Valnému shromáždění (zasedá od podzimu do jara 2008-2009) bude předložena zpráva mezivládní expertní skupiny. Harmonogram dalších kroků (tedy nalezení shody členských států nad textem úmluvy, její podpis a ratifikace) nyní nelze přesněji odhadnout.

SUMMIT EU-JAPONSKO

Popis problematiky

5.6. 2007 se v Berlíně uskutečnil v pořadí již 16. summit mezi EU a Japonskem (koná se pravidelně jednou za rok od roku 1991). Evropskou unií zde zastupovala předsedkyně Evropské rady, předseda Evropské komise a Vysoký představitel pro SZBP. Japonskou delegaci vedl předseda vlády Šinzó Abe. Načasování summitu souviselo s následným konáním summitu G8 v Heiligendamu (kterého se Šinzó Abe také účastnil).

Jednání v institucích EU

Přípravou summitu se již od března 2007 zabývaly orgány Rady, naposledy pak 30. května na svém jednání Coreper. Za hlavní tematické okruhy byly stanoveny životní prostředí, energetika a zahraničně-politické otázky. Specifickým zájmem ČR bylo na summitu zmínit úsilí při řešení bilaterálních záležitostí (dlouhodobý problém spojený s neuznáváním českých řidičských průkazů v Japonsku).

Mezi sporné zahraničně-politické otázky před summitem patřily reforma OSN (pro Japonsko zásadní téma), účast Japonska na civilní misi EU v Afghánistánu či problematika zavlčení japonských občanů do KLDR.³

Výstupy summitu

Součástí [společného tiskového prohlášení](#), ve kterém jsou shrnuta hlavní témata summitu jsou též „Akční plán EU a Japonska na ochranu a vynucení práv duševního vlastnictví“ a dále priority pro implementaci Akčního plánu EU-Japonsko (z roku 2001), které by měly být realizovány do příštího summitu. Z těchto úkolů patří mezi nejvýznamnější:

- Podpora míru a bezpečnosti ve světě (strategický dialog o regionální bezpečnosti v prostoru východní a střední Asie, reforma OSN na základě výstupů ze světového summitu v roce 2005 a dialog o lidské bezpečnosti).
- Hospodářské a obchodní partnerství v globalizovaném světě (týká se zejména ukončení kola „DDA“ v rámci WTO, dále např. uzavření dohody mezi EU a Japonskem o celní spolupráci).
- Globální a společenské výzvy (týká se především spolupráce v oblasti energetické bezpečnosti, energetické účinnosti a změny klimatu – pokud jde o „post-kjótský“ režim, obě strany se shodují na dlouhodobém cíli snížení emisí alespoň o 50% do roku 2050).
- Mezilidské kontakty (rozšíření výměnných programů v oblastech vyššího vzdělávání).

³ Podrobněji viz Instrukce pro jednání Coreper II 30.5. 2007. 28.5. 2007.

SUMMIT EU-BRAZÍLIE

Popis problematiky

4. července 2007 proběhl v Lisabonu historicky první summit mezi EU a Brazílií. Konání summitu bylo uznáním významné pozice Brazílie v mezinárodních vztazích, o jeho konání se zasadilo především Portugalsko. Doposud se spolupráce mezi EU a Latinskou Amerikou realizovala na regionální úrovni (EU-MERCOSUR, EU-Andské společenství, summitu EU-Latinská Amerika a Karibik...atd.). EU na summitu zastupovali předsedové Evropské rady a Evropské komise a Vysoký představitel pro SZBP.

Jednání v institucích EU

30.5. 2007 předložila Komise Radě a Evropskému parlamentu Sdělení „Towards an EU-Brazil Strategic Partnership“ ([10323/07](#)). Komise ve svém Sdělení označuje Brazílii za významného partnera, se kterým musí mít Unie strategické vztahy.⁴ Za hlavní témata budoucí spolupráce Komise považuje:

- Posílený multilateralismus (spolupráce na úrovni OSN – v Komisi pro budování míru, v mírové misi na Haiti či v rámci režimů pro nešíření zbraní hromadného ničení. Důležitá je též spolupráce v rámci WTO.)
- Spolupráce v oblasti lidských práv a podpory demokracie a dobrého vládnutí.
- Společné úsilí při naplňování Rozvojových cílů Milénia (např. rozvojová spolupráce v rámci [CPLP](#) – Společenství portugalsky hovořících zemí).
- Ochrana životního prostředí (zejména co se týče změny klimatu a s ním spojené problematiky odlesňování. Brazílie opatruje největší světové plochy zbývajících deštných pralesů).
- Energetická spolupráce (Brazílie je vedoucím světovým producentem biopaliv).
- Posílení ekonomických a obchodních vztahů (bilaterálně i v rámci Mercosur).
- Spolupráce v oblasti justice a vnitra: (Komise bude usilovat o vyjednání vízové dohody. Občané některých členských států EU stále potřebují do Brazílie víza).
- Rozšíření mezilidských kontaktů (zejm. studijní a kulturní výměny).

O stavu příprav summitu informovalo předsednictví členské státy na jednání Coreperu 23.5. 2007. Jako důležitá témata byla v diskusi zmíněna např. odpovědnost Brazílie za regionální spolupráci (Španělsko, Slovinsko), biopaliva (Švédsko), změny klimatu a biodiverzita (Slovinsko) či víza (Estonsko).⁵

Další předpokládaný vývoj

Strategický dokument Evropské komise předložený Radě a Evropskému parlamentu v květnu a první summit mezi EU a Brazílií v červenci jsou významným mezníkem ve vztazích mezi oběma celky. Další vývoj těchto vztahů (které budou na summitu velmi pravděpodobně povýšeny na „strategické partnerství“) bude předmětem debaty jak na půdě Rady, tak v Evropském parlamentu. Otevřenou otázkou zůstává, zda se summitu

⁴ Brazílie bude poslední ze zemí „BRICS“ (Brazil, Russia, India, China, South Africa – termín použitý v roce 2003 společností Goldman Sachs pro rychle se rozvíjející velké ekonomiky) se kterou se EU setká na úrovni summitu.

⁵ Podrobněji viz zápis z Coreperu II dne 23.5. 2007. TIC č. 2725/2007.

mezi EU a Brazílií budou (periodicky) konat i nadále (jak by chtěla Brazílie) či zda se jedná o výjimečnou akci, přičemž politický dialog na vysoké úrovni se bude i dále realizovat prostřednictvím partnerství EU-MERCOSUR.

SPOLEČNÝ POSTOJ EU VŮČI KUBĚ

Popis problematiky

V červnu 2003 rozhodla Rada EU o uvalení diplomatických sankcí na Kubu, poté co kubánská vláda v sérii policejních akcí zatkla a uvěznila 75 disidentů – vesměs aktivistů v oblasti lidských práv. V lednu 2005 převážila v Radě skupina států požadujících přehodnocení postoje ke Kubě a sankce byly rozhodnutím Rady pozastaveny. Členské státy EU se zároveň zavázaly, že na všech setkáních s kubánskými představiteli budou otvírat otázku lidských práv.

V červnu 2006 přijala Rada závěry⁶, ve kterých konstatovala zhoršení situace v oblasti lidských práv od června 2005. Za daný rok počet politických vězňů (zdokumentované případy) přesáhl 330. Rada dále potvrdila svoji dosavadní politiku – o další rok prodloužila platnost společného postoje, na základě kterého zůstávají pozastaveny diplomatické sankce, přičemž každá návštěva členského státu EU na Kubě (na vyšší úrovni) by měla během jednání otevřít otázku lidských práv.

Ve svých závěrech z června 2006 dále Rada rozhodla (z iniciativy ČR), že by měla být vypracována středně/dlouhodobá strategie EU vůči Kubě.

Jednání v institucích EU

O společném postoji vůči Kubě jednala Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy 18.6. 2007 a přijala k tématu [závěry](#). Diplomatické sankce jsou i nadále pozastaveny. V závěrech Rada konstatovala, že situace v oblasti lidských práv na Kubě zůstává prakticky nezměněna a to přesto, že se během uplynulého roku snížil počet politických vězňů. Kubánská vláda i nadále odpírá svým občanům základní politická, občanská a ekonomická práva a svobody. Rada dále zdůraznila, že EU bude pokračovat v aktivním dialogu s kubánskou opozicí. Zároveň však bude připravena k politickému jednání s kubánskou vládou (závěry nastiňují možnost pozvání delegace kubánské vlády do Bruselu, kde by ji EU v rámci politického dialogu seznámila se svými představami o demokracii, univerzálních lidských právech a základních svobodách).

Další předpokládaný vývoj

Další substantivní diskuse ke Kubě proběhne pravděpodobně opět za rok v červnu. Do té doby by snad již na půdě Rady mohla být zahájena diskuse o podobě středně/dlouhodobé strategie EU vůči Kubě (v závěrech této červnové Rady zmínka o strategii chybí). Společný předsednický program tria Německo-Portugalsko-Slovensko (ke stažení [ZDE](#)), ani program samotného portugalského předsednictví (ke stažení [ZDE](#)) vypracování takové strategie nepředpokládají.

⁶ Závěry rady viz zde: [9947/06](#)

SUMMIT EU-UKRAJINA

Popis problematiky

14. září by měl proběhnout summit mezi Evropskou unií a Ukrajinou – tentokrát pořádaný ukrajinskou stranou. Vzhledem k přetrvávající politické a institucionální krizi na Ukrajině však není jisté, že summit proběhne v předpokládaném datu (v roce 2005 bylo konání summitu vzhledem k tehdejší vnitropolitické krizi odsunuto z října na prosinec).

Jednání v institucích EU

Na začátku června představilo Portugalsko v Coreperu výchozí dokument k přípravě summitu (viz dok. [10387/07](#)). Podle tohoto nástinu by měl summit diskutovat politickou situaci na Ukrajině, spolupráci v oblastech společného zájmu (energetika, reforma soudnictví, pomocná mise EU na hranicích Ukrajiny s Moldavskem), stav jednání o nové posílené dohodě mezi EU a Ukrajinou a mezinárodní témata (Moldavsko, Bělorusko, Střední Asie, Kosovo). Podrobnější program je diskutován v pracovní skupině Rady (COEST), přípravě summitu by se pak měla věnovat Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy 23.7. 2007.

Další předpokládaný vývoj

Budou-li se na Ukrajině realizovat předčasné volby (naplánovány na 30.9. 2007), měl by summit konající se dva týdny před nimi přispět ke stabilitě vnitropolitické situace a zároveň vyslat jasný signál politickým silám ohledně demokratického průběhu voleb. Do září však zbývají ještě více než dva měsíce, během kterých může na ukrajinské vnitropolitické scéně dojít k různým obrátům, které průběh a výsledky summitu mohou výrazně ovlivnit.

PRIORITY PORTUGALSKA V OBLASTI SZBP

Představení portugalských priorit⁷

27. června 2007 představil premiér José Sócrates předsednické priority své vlády v plénu portugalského parlamentu. V oblasti SZBP připomněl hlavní „dossiers“, které bude muset předsednictví řešit. Jedná se především o budoucnost Kosova, íránský jaderný program, krize v Dárfúru, vztahy s USA a transatlantické vztahy obecně a strategické vztahy s klíčovými partnery (summity s Indií, Čínou, Ukrajinou, Ruskem). Portugalské předsednictví by ale rádo zanechalo výraznější otisk ve třech agendách:

- 1) **Summit s Brazílií (4.7. 2007)** bude prvním svého druhu. Jedná se o navázání strategického vztahu rostoucí ekonomickou velmocí. Vztahy EU s Brazílií si zasluhují úroveň, jakou mají vztahy EU s Čínou, Indií či Ruskem.

⁷ Oficiální program předsednického tria – ke stažení [ZDE](#).

Oficiální program portugalského předsednictví – ke stažení [ZDE](#).

Projev premiéra Sócrata v portugalském parlamentu – ke stažení [ZDE](#).

2) **Spolupráce se Středomořským regionem.** Prioritou je posílení vztahů s jižními sousedy na základě Barcelonského procesu a posílené Politiky sousedství. Tzv. Euro-středomořské konference by měly být prostředkem pro důkladnou politickou debatu zejm. o otázkách rozvoje a migrace.

3) **Summit s Afrikou.** Portugalsko zorganizuje v prosinci 2007 v pořadí druhý summit EU-Afrika (první proběhl v roce 2000 v Káhiře). Během posledních sedmi let neměla Unie s Afrikou strukturovaný institucionální dialog, což je pro portugalského premiéra nepochopitelným selháním evropské zahraniční politiky. Je-li tu někdo, kdo by tento trend mohl zvrátit, pak je to podle něj Portugalsko. Summit by měl položit základy novému strategickému partnerství mezi Evropou a Afrikou, které bude brát v úvahu otázky udržitelného rozvoje, míru, boje s nemocemi a potřebu oboustranně výhodného a vyváženého přístupu k migraci.

Jednání v institucích EU

Podrobnou agendu pro jednání Rady v jejích devíti formacích (dok. [11267/07](#) a [11268/07](#)) představí předsednictví na prvním červencovém zasedání Coreperu I a II. Ve středu 11.7. uvede předseda Rady priority portugalského předsednictví na plenárním zasedání Evropského parlamentu. K tématu proběhne diskuse.

Další předpokládaný vývoj

Během portugalského předsednictví budou na programu čtyři zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (23.-24.7., 15.-16.10., 19.-20.11., 10.-11.12.). V září (7.9.) uspořádá předsednictví neformální setkání ministrů zahraničních věcí (Gymnich) a (28.9.) neformální setkání ministrů obrany.

Mezi hlavní témata první „červencové“ Rady bude patřit Kosovo (příprava civilní mise, s ohledem na vývoj v Radě bezpečnosti OSN), příprava summitu s Ukrajinou (proběhne 14.9. 2007) a další dlouhodobě sledovaná témata – Írán, Mírový proces na Blízkém východě či situace v Súdánu/Dárfúru.

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

EU a Střední Asie: Strategie pro nové partnerství – [10113/07](#)

Datum: 31.5. 2007

Typ dokumentu: návrh strategie EU

Obsah dokumentu: Strategii pro střední Asii má přijmout Evropská rada na svém zasedání 21.-22. 6. 2007. Strategie vytvoří politický rámec pro angažování členských států EU v této oblasti. (Podrobněji k tématu viz studii PI č. 3.065 *Strategie Evropské unie pro Střední Asii* z 11.5. 2007)

Posilování Evropské politiky sousedství – [10874/07](#)

Datum: 15.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva předsednictví

Obsah dokumentu: Na základě Sdělení Evropské komise z prosince 2006 probíhaly za německého předsednictví intenzivní diskuse o možnostech posílení Evropské politiky sousedství. Jedním z výstupů těchto diskusí je tato zpráva předsednictví o pokroku, která bude předložena Evropské radě.

Společný postoj Rady 2007/391/SZBP, kterým se mění společný postoj 2002/960/SZBP o omezujících opatřeních vůči Somálsku – [úřední věstník L 146](#)

Datum: 7.6. 2007

Typ dokumentu: společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: V souvislosti s přijetím rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. [1744](#) (zavádí výjimky ze zbrojního embarga pro potřeby mírové mise) bylo třeba upravit společný postoj 2002/960/SZBP.

Společný postoj Rady 2007/400/SZBP, kterým se ukončují některá omezující opatření vůči Libérii – [úřední věstník L 150](#)

Datum: 11.6. 2007

Typ dokumentu: společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: V návaznosti na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. [1753](#) (kterou bylo ukončeno embargo na dovoz surových diamantů z Libérie) bylo třeba ze společného postoje EU vyškrtnout článek týkající se embarga.

Společná akce Rady 2007/405/SZBP o policejní misi Evropské unie v Konžské demokratické republice v rámci reformy bezpečnostního sektoru a justičního rozhraní (EUPOL RD Congo) – [úřední věstník L 151](#)

Datum: 12.6. 2007

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Cílem mise EUPOL RD Congo (navazující na dosavadní EUPOL Kinshasa) bude přispět k reformě bezpečnostního sektoru v Konžské demokratické republice, zejména prostřednictvím reformy a restrukturalizace konžské policie. Mise bude poskytovat poradenství a pomoc odpovědným konžským orgánům. Mandát mise je stanoven do 30. 6. 2008. Do budoucna je pravděpodobné sloučení této mise s EUSEC DR Congo (viz níže) do mise jedné.

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Společná akce Rady 2007/406/SZBP o poradní a pomocné misi Evropské unie pro reformu bezpečnostního sektoru v Konžské demokratické republice (EUSEC RD Congo) – [ÚV L 151](#)

Datum: 12.6. 2007

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Cílem mise EUSEC DR Congo (v Konžské demokratické republice působí již od května 2005) je přispět ke konžskému úsilí o restrukturalizaci a obnovu konžské armády. Mise poskytuje poradenství a pomoc odpovědným konžským orgánům. Současný mandát mise je stanoven do 30.6. 2008.

Rozhodnutí Rady 2007/427/SZBP o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie v Bosně a Hercegovině – [úřední věstník L 159](#)

Datum: 18.6. 2007

Typ dokumentu: rozhodnutí Rady přijaté podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Po Christian Schwarz-Schillingovi bude novým zvláštním zástupcem EU v Bosně a Hercegovině od 1.7. 2007 Miroslav Lajčák. (Zároveň bude zastávat funkci Vysokého představitele pro Bosnu a Hercegovinu – funkci vytvořenou Daytonskou mírovou dohodou).

Činnost EU ve fórech OSN v zájmu zrušení trestu smrti – [10593/07](#)

Datum: 13.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Předsednictví vytvořilo návrh dalšího postupu EU na půdě OSN v otázce zrušení trestu smrti. Prvním krokem je přijetí rozhodnutí Rady (již přijato 18.6.07) o tom, že EU bude v rámci regionální aliance usilovat o předložení rezoluce proti trestu smrti na 62. Valném shromáždění OSN. Dále se musí EU interně shodnout na podrobném znění rezoluce, kterou bude chtít prosadit a také se poohlédnout po partnerech z jiných regionů se kterými by pak mohla rezoluci prosadit.

Priority EU pro 62. Valné shromáždění OSN – [10184/07](#)

Datum: 5.6. 2007

Typ dokumentu: programový dokument Rady

Obsah dokumentu: Priority přijaté Radou zahrnují reformu systému OSN, udržování míru, lidská práva, soudržnost operativních činností v rámci celého systému OSN, právní stát, mezinárodní spravedlnost, boj proti chudobě, změnu klimatu a globální oteplování, boj proti terorismu, boj proti šíření zbraní a rozpočet OSN.

Spolupráce OSN a EU v oblasti řešení krizí – [10310/07](#)

Datum: 5.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: jedná se o návrh společného prohlášení EU a OSN o spolupráci při řešení krizí.

Zpráva předsednictví o Evropské bezpečnostní a obranné politice – [10910/07](#)

Datum: 18.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva

Obsah dokumentu: Vždy jednou za půl roku, na konci svého působení, předkládá předsednictví Evropské radě zprávu o aktivitách EU v oblasti Evropské bezpečnostní a obranné politiky. Evropská rada vezme tuto zprávu na vědomí.

Provádění strategie EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva do nich – [10474/07](#)

Datum: 13.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Jedná se o v pořadí již třetí zprávu o provádění strategie EU, kterou přijala Evropská rada v prosinci 2005.

Provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení – [10473/07](#)

Datum: 13.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Strategii proti šíření zbraní hromadného ničení přijala Evropská rada v prosinci 2003. Zpráva o pokroku v rámci této strategie je vždy jednou za půl roku předkládána Radě.

Opatření ke zvýšení účinnosti, soudržnosti a viditelnosti vnějších politik EU – [8909/07](#)

Datum: 13.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva

Obsah dokumentu: Německé předsednictví vypracovalo hodnotící zprávu o účinnosti, soudržnosti a viditelnosti vnějších politik EU v průběhu jeho předsednického období.

Provádění programu EU pro předcházení násilným konfliktům – [8715/07](#)

Datum: 12.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Program EU pro předcházení násilným konfliktům přijala Evropská rada v červnu 2001 v Göteborgu. Vždy jednou za rok je Evropské radě předkládána zpráva o provádění tohoto programu.

Summit EU – Brazílie – [10996/07](#)

Datum: 18.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Předsednictví v tomto dokumentu informuje o stavu příprav summitu mezi EU a Brazílií (4.7. 2007).

Summit EU – Japonsko – [10470/07](#)

Datum: 6.6. 2007

Typ dokumentu: tiskové prohlášení

Obsah dokumentu: Společné tiskové prohlášení bylo hlavním výstupem summitu EU – Japonsko (5.6. 2007)

Summit EU – Ukrajina - [10387/07](#)

Datum: 4.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Předsednictví vypracovalo východiska k přípravě summitu EU – Ukrajina (bude se konat 14. září 2007).

Severní dimenze – [10612/07](#)

Datum: 11.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Jedná se o výroční zprávu (za rok 2006) o pokroku v provádění akčního plánu pro severní dimenzi.

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Pomocná hraniční mise EU pro Moldavsko a Ukrajinu – [10696/07](#)

Datum: 12.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Komisi předložená zpráva o činnosti mise za měsíc květen.

Pomocný hraniční tým zvláštního zástupce EU v Gruzii – [10526/07](#)

Datum: 8.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Zpráva o činnosti pomocného hraničního týmu (Border Support Team) za měsíc květen.

Monitorovací mise Evropské unie a její ukončení – [10411/07](#)

Datum: 6.6. 2007

Typ dokumentu: zpráva. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Zpráva informuje o harmonogramu postupného uzavírání Monitorovací mise EU (EUMM) působící v oblasti západního Balkánu. Mise bude definitivně ukončena k 31.12. 2007.

Koncept zdravotní a lékařské podpory pro vojenské operace vedené EU – [10901/07](#)

Datum: 15.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Cílem dokumentu vypracovaného vojenským štábem EU je poskytnout souhrnné pokyny pro přípravu a realizaci vojenských misí EU – tak aby tyto zohledňovaly standardní zdravotní a lékařské postupy (obdobné dokumenty má též NATO a další mezinárodní organizace).

Uživatelská příručka ke Kodexu chování EU pro vývoz zbraní – [10684/07](#)

Datum: 12.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: Jedná se o aktualizovanou verzi uživatelské příručky ke Kodexu.

Společný postoj Rady 2007/448/SZBP, kterým se aktualizuje společný postoj 2001/931/SZBP o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu a zrušují společné postoje 2006/380/SZBP a 2006/1011/SZBP – [úřední věstník L169](#)

Datum: 28.6. 2007

Typ dokumentu: společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Upravuje se seznam skupin a osob, na které se uplatňují zvláštní opatření k boji proti terorismu podle společného postoje [2001/931/SZBP](#) (zmrazení finančních prostředků). Na seznamu i nadále zůstává organizace Mudžáhidové íránského lidu (PMOI, íránská opoziční skupina, jejíž zařazení na „černou listinu“ je opakovaně zpochybňováno poslanci parlamentů některých evropských států – dánskými, italskými či španělskými).

Rozhodnutí Rady 2007/449/SZBP, kterým se provádí společný postoj 2004/694/SZBP o dalších opatřeních na podporu účinného provádění mandátu Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) – [úřední věstník L169](#)

Datum: 28.7. 2007

Typ dokumentu: rozhodnutí Rady přijaté podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Poté, co vzal ICTY do vazby Zdravko Tolimira a Vlastimira Djordjeviče, mohou být tyto osoby vyškrtuty ze seznamu osob, na které se vztahuje společný postoj [2004/694/SZBP](#).

Kontakt:

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Společný postoj Rady k hodnotící konferenci Úmluvy o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich ničení (CWC), která se koná v roce 2008 – [10522/07](#)

Datum: 26.6. 2007

Typ dokumentu: návrh společného postoje Rady

Obsah dokumentu: V dubnu 2008 proběhne v pořadí již druhá hodnotící konference k CWC Úmluva vstoupila v platnost v dubnu 1997, první hodnotící konferenci uspořádaly členské státy OPCW (Organizace pro zákaz chemických zbraní) v roce 2003 v Haagu.

Společná akce Rady, kterou se prodlužuje společná akce 2006/439/SZBP o dalším příspěvku Evropské unie k procesu urovnání konfliktu v Gruzii/Jižní Osetii – [10667/07](#)

Datum: 26.6. 2007

Typ dokumentu: návrh společné akce Rady

Obsah dokumentu: Společná akce (jejíž použitelnost končila dnem 30.6. 2007) se prodlužuje do konce roku 2007.

Zapojení jižních partnerů EU v rámci Evropské politiky sousedství do SZBP – [11160/07](#)

Datum: 22.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Předsednictví informuje o stavu jednání s jižními sousedy EU o jejich možném přidružování k deklarácím, demarším a společným postojům přijatých Radou v rámci SZBP. Moldavsko, Ukrajina, Arménie, Ázerbajdžán a Gruzie již takto s EU spolupracují.

Pravidla pro jmenování zvláštních zástupců EU – [11142/07](#)

Datum: 22.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: Předsednictví informuje o stavu diskuse o revizi pravidel pro jmenování zvláštních zástupců EU (délka mandátu, právní základ, otázka mzdy, větší zastoupení žen atd.).

Standardní jazyk pro plánovací dokumenty a právní akty týkající se civilních operací EBOP – [11277/07](#)

Datum: 28.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady. *LIMITE*

Obsah dokumentu: Po svém dopracování by měl dokument sjednocovat „jazyk“ a používané pojmy ve všech dokumentech týkajících se civilních misí.

Zbrojní embarga EU, OSN a OBSE – [11127/07](#)

Datum: 22.6. 2007

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: Aktuální přehled všech zbrojních embarg uvalených vůči třetím státům ze strany Evropské unie, OSN a OBSE.